

FAM I GUERRA A CATALUNYA

MEMÒRIA I ESTRATÈGIES DE SUPERVIVÈNCIA 1936-1959

Museu Etnològic

Museu Etnològic

CIUTADANS!

Alguna recorda la fam?

FAM I

¡CIUTADANS!

Alerta a les sirenes

Les atacs de l'AVIACIÓ FEIXISTA, procedent de les bases establertes a Mallorca, va esdevenir un dels pitjors malsons de la rereguarda catalana. Una de les poques mesures de protecció que van poder adoptar les autoritats institucionals, així com la societat civil, va ser la construcció de refugis per a la població.

Com que bona part dels homes eren al front, la construcció dels refugis anà a càrrec principalment d'AVIS, DONES I NENS. Només a Barcelona se'n van instal·lar 1.392, un 95% dels quals foren consells, a casa.

A partir del 13 de febrer de 1937, Barcelona fou objectiu dels BOMBARDEIGS. Posteriorment, moltes ciutats i pobles van ser també bombardejats, entre d'altres Puigcerdà, Camprodon, Figueres, Roses, Girona, Sant Feliu de Guixols, Granollers, Badalona, Lleida, Tàrraga, les Borges Blanques, el Vendrell, Reus, Tarragona i Tortosa. A les comarques de l'Alt Empordà, el Valles Oriental, el Barcelonès, el Tarragonès, el Segrià i el Baix Ebre es comptaren més de 500 morts, i A LA CIUTAT DE BARCELONA 2.428.

19

LA RÀDIO

LA RÀDIO: DIA I NIT

A més del cinema i una mica de teatre,

la ràdio era, quan hi havia llum, la gran distracció de petits i grans. Els matins s'escoltaven programes femenins, al migdia i la tarda eren programes infantils i a la nit molta gent escoltava música i encara d'altres connectaven amb emissores estrangeres, sobretot Radio Pirenaica, la BBC i Ràdio Andorra.

La ràdio està lligada a les activitats relacionades amb la cuina, com ara desgranar llegums, blat de moro, pelar patates, etc., i amb el cosir. Totes les dones de les famílies, de grat o per força, sargien, canviaven colls de camisa, allargaven els abrics. Fer roba nova era una tasca que es duia a terme en l'àmbit domèstic i, moltes vegades, en cases d'altra gent per allargar el migrat sou del cap de família.

63

ENERGIES

ENERGIES i FOGONS

Els bombardeigs de la guerra havien malmès o destruït bona part de les xarxes urbanes de subministrament de gas i d'electricitat. A més, la manca de gasolina, carbó i petroli va provocar que, durant molts anys, el subministrament d'aquestes fonts d'energia fos precari o nul. Per això, per cuinar més o menys penosament es va haver de recórrer a fogons de carbó o de petroli. En la memòria de moltes persones hi ha el fet que la cuina sempre estava en funcionament perquè tot s'havia de coure a estones, quan hi havia gas, o alternant procediments de cocció.

55